



ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Starý Plzenec, okres Plzeň-jih

Raisova 2, 332 02 Starý Plzenec

Identifikátor školy: 600 070 646

Termín konání orientační inspekce: 11. – 14. března 2002

Čj.	044 61/02-4019
Signatura	od3kv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V krásném prostředí pod románskou rotundou ve Starém Plzenci má umělecká výchova nejmladší generace již padesátiletou tradici. Během pěti desetiletí škola objevila a vyslala na uměleckou dráhu řadu významných osobností, instrumentalistů i výtvarně zaměřených tvůrců. Mezi úspěšnými absolventy dnes škola nachází zdroj mladých učitelů, kteří se vrací na místo svých hudebních či výtvarných začátků.

ZUŠ ve Starém Plzenci sídlí v I. patře historického „Lidového domu“. Zde jsou učebny pro výuku hudebního a výtvarného oboru. Dále jsou žáci vyučováni ve třech odloučených pracovištích: v budově nedaleké základní školy (literárně-dramatický obor, který vznikl ve školním roce 2000/2001), v prostorách základní školy v Nezvěsticích (hudební obor), v základní škole ve Spáleném Poříčí (hudební a výtvarný obor). Škola tak poskytuje základy uměleckého vzdělávání žákům v rozlehlém regionu jihovýchodně od Plzně.

Škola je od 1. července 2000 právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Zřizovatelem je město Starý Plzenec, Masarykovo náměstí 121, 332 02, Starý Plzenec. Zřizovací listina má předepsané náležitosti a specifikuje hlavní a doplňkovou činnost organizace.

Výchova výborných muzikantů a špičkových sólistů v nekonfliktní a otevřené atmosféře, zbavené zbytečných tlaků a stresů, byla hlavní myšlenkou vedoucí ke zrodu soutěže nejmladších houslistů „Plzenecké housličky“. Deset úspěšných ročníků malých houslistů z celých Čech, které má soutěž za sebou, jí dává dobrou perspektivu a naději, že se bude dařit nadále prosazovat vstřícnost a ušlechtilost i v soupeření o nejlepší výkony.

Nejpodstatnějším cílem působení všech pedagogů školy je jejich vstřícnost k žákům, otevírání přístupu k hodnotám, jejichž poznání a přijetí je spojeno s dlouhodobým úsilím o zvládnutí některého uměleckého oboru. Hodnoty etické i estetické, pracovní návyky i respektování krásy a řádu umění jsou ty nejcennější zisky, které mohou v průběhu studia přijmout žáci od učitelů v Základní umělecké škole ve Starém Plzenci.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

V souladu s Rozhodnutím Školského úřadu Plzeň-jih č. j. 719/2000 ze dne 22. 5. 2000 jsou v Základní umělecké škole Starý Plzenec poskytovány žákům základy uměleckého vzdělávání ve třech oborech: v hudebním, výtvarném a v literárně-dramatickém.

V hudebním oboru v přípravném studiu, v I. a II. stupni základního studia a v rozšířeném vyučování, dále v I. stupni základního studia v literárně-dramatickém oboru probíhá výuka dle učebních plánů doporučených základním uměleckým školám MŠMT pod č. j. 18 418/95-25.

V přípravném studiu, v I. a II. stupni základního studia ve výtvarném oboru se škola řídí vzdělávacím programem MŠMT č. j. 15 865/2000-22 a úpravou pro výtvarný obor č. j. 21 083/2001-22.

V tomto školním roce je v přípravném studiu a v I. stupni základního studia vyučováno celkem ve všech oborech 93 % žáků, ve II. stupni základního studia 6,7 % žáků (z toho 3,75 % nadaných žáků hudebního oboru má zvýšenou časovou dotaci základního studia – 70 minut týdně). Rozšířené vyučování v hudebním oboru má jeden výrazně talentovaný žák, což činí 0,3 % z celkového počtu žáků školy.

Počet žáků ve škole mírně vzrůstá. V následující tabulce je uveden přehled stavu žáků v jednotlivých oborech ve školním roce 1996/1997, kdy byla vykonána komplexní inspekce a

v roce letošním:

Školní rok	Počet žáků celkem	Hudební obor	Výtvarný obor	Literárně-dramatický obor
1996/1997	363	263	100	0
2001/2002	373	234	131	8

Celková povolená kapacita školy – 480 žáků – nebyla překročena.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Materiálně-technické podmínky pro výuku a vybavení učebními pomůckami bylo sledováno a hodnoceno v rámci hospitační činnosti inspekčního týmu v hlavní budově školy ve Starém Plzenci (hudební a výtvarný obor) a v odloučeném pracovišti v blízké základní škole (literárně-dramatický obor). Stávající prostory v I. poschodí „Lidového domu“ jsou plně využity. K dispozici je osm učeben pro hudební obor a jedna učebna pro výtvarný obor. V jedné ze tříd je umístěna ředitelna a kancelář školy, v další učebně je část prostoru vyhrazena ekonomce, která zde může pracovat pouze v dopoledních hodinách. Jednou z vyučovacích prostor je malý koncertní sálek, který slouží především pro kolektivní a skupinovou výuku v hudebním oboru (hudební nauka, komorní a souborová hra). Pro výtvarný obor je využívána jedna učebna bez kabinetu. Je velice účelně uspořádána, ale při náročnější práci s materiálem jsou její prostory stísněné. Vypalovací pec je umístěna v přízemí budovy v odděleném vstupním prostoru. Vybavení učebními pomůckami je kvalitní, průběžně je doplňováno o nové nástroje, notovou a pedagogickou literaturu (např. vloni byla zakoupena B trubka, B klarinet, dvoje housle, jedno violoncello, jeden kontrabas, stojany pro LDO a další). Nutné vybavení (nábytek, počítač s připojením na internet a e-mail) bylo zakoupeno pro ekonomickou pracovnici školy.

Ve třídě základní školy, kde jsou od loňského školního roku vyučovány předměty literárně-dramatického oboru, je základní vybavení.

Celkově je školní prostředí udržováno v čistotě, je vkusně vyzdobeno žákovskými výtvarnými pracemi a pro výuku je esteticky podnětné.

Hudební obor

Hudební nauka

Plánování učiva vychází z požadavků učebních osnov, které jsou platné od roku 1981 a původně byly členěny do sedmi ročníků. Učitelka, která je pro výuku odborně i pedagogicky způsobilá, rozčlenila učivo do současných pěti ročníků tak, aby se žáci seznámili se základním učivem. To je osnovami požadováno pro všechny žáky za závazné.

Cíleně jsou u žáků rozvíjeny hudební schopnosti, dovednosti a návyky. Podněcována je jejich hudební aktivita a tvořivý přístup k hudbě. Učitelka nepředkládá žákům hotové definice, oni sami je vyvozují z praktických hudebních ukázek. Efektivně jsou využívány učební pomůcky (magnetická tabule, meotar, obrazové ukázky, audiotechnika), praktické hudební zkušenosti žáků, rozvíjeny jsou komunikativní dovednosti.

V průběhu sledované výuky se žáci výborně orientovali v notovém zápisu ve spojení se zpěvem písní z listu, velmi dobře vnímali metrum. V souvislosti se znalostmi z dějin hudby nacházeli vlastní postoje k hudebním ukázkám. Sluchové a intonační činnosti byly úzce propojeny. Tvořivě bylo přístupováno k procvičování látky a k jejímu opakování. Výstižný byl harmonický doprovod učitelky k písním, k intonačním příkladům, sluchovým cvičením i k opakované teorii (stupnice, intervaly, akordy). V systému závěrečného shrnutí učiva byly učitelkou sledovány zpětné vazby. Žáci byli průběžně motivováni a pozitivně hodnoceni. V průběhu výuky panovala přátelská tvůrčí atmosféra.

Výuka v předmětu hudební nauka je hodnocena jako vynikající.

Hra na klavír

Při plánování učiva na jednotlivá pololetí vycházejí vyučující z požadavků učebních osnov. Konkrétně, dle individuálních schopností žáků, zařazují technické i přednesové skladby, dodržují žánrovou pestrost. Pěstují hru z listu a čtyřruční hru, rozvíjejí hudební představivost žáků při elementární improvizaci.

Výuka byla sledována u třech vyučujících - jeden učitel má odbornou i pedagogickou způsobilost (absolvent AMU), jedna učitelka získala studiem na pedagogické fakultě pedagogickou způsobilost a má již s výukou delší zkušenosti, dále začínající učitelka dokončuje studium v konzervatoři a je pro výuku odborně způsobilá.

Veškeré užití metody a formy práce směřovaly k rozvíjení individuálních schopností žáků. Žáci byli motivováni k pocitu volnosti a odvahy při ovládnutí hracího aparátu, k dynamickému rozlišení poznávaných druhů úhozu. Postupně byli seznamováni se stavbou melodické linie a s frázováním. Výborně bylo vytvářeno a prohlubováno rytmické cítění, smysl pro určení tempa podle charakteru hraných skladeb. Díky dokonalým vzorovým klavírním ukázkám učitelů (především u nově zadávaných skladeb) byli žáci vedeni ke vnímání zásad interpretace skladeb různých žánrů a stylů. Výstižným výkladem učitelů o skladatelích, diskusí se žáky, byla podněcována jejich zvědavost.

Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni. Průběžná motivace, diskuse se žáky a otevřená komunikace při nacházení odpovídající klavírní interpretace, to vše přispívalo k tvůrčí atmosféře sledovaných hodin.

Výuka hry na klavír měla vynikající úroveň.

Hra na housle, komorní a souborová hra

Při plánování učební látky pro sólovou, komorní i souborovou hru vycházejí vyučující z požadavků učebních osnov. Přihlížejí k individuálním schopnostem žáků, k jejich přirozené muzikálnosti a osobitému projevu, vycházejí z technické úrovně hráčů souborů, z hlasového rozsahu zpěváků.

Vyučování je zajištěno učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, kteří mají praktické zkušenosti a úspěchy jak v oblasti interpretační, tak v oblasti metodické a pedagogické.

Významným rysem výuky byla celková kvalita pedagogické práce. U žáků I. stupně studia byly upevňovány správné nástrojové návyky. Všechny úkoly byly důsledně procvičovány v hodině. U žáků II. stupně studia byly prohlubovány technické a výrazové dovednosti. Řada vynikajících vzorových ukázek hry učiteli motivovala žáky a vedla je k osobitému přístupu ke skladbám autorů různých stylových období. Svoje individuální schopnosti žáci uplatňují v souborové hře nejen ve škole, ale také ve známých plzeňských folklórních souborech

Jiskřička a Mladinka.

V komorní hře (trio - dvoje housle a spinet) byli žáci motivováni k vlastnímu poznávání, byl jim otevřen prostor pro objevování skladatelových záměrů, pro následné objasnění zvolené interpretace. Každý člen souboru dokázal sledovat part spoluhráčů a hudební vývoj barokní skladby. Díky pedagogickému mistrovství a vynikajícím ukázkám hry učitelem dokázali žáci prožít hudební fráze, melodické ozdoby, nástupy hlasů i disonance a jejich rozvedení. Pro žáky to bylo nalezení společné cesty, náplně a programu hrané skladby.

Ve folklórním souboru „Úslaváček“ byla zkouška zaměřena na precizaci vybraných písní a jejich natočení pro taneční složku souboru. Díky výborné průběžné motivaci žáků učitelkou, její trpělivosti a vlídnosti, se cíl hodiny podařilo splnit. Její zdařilé úpravy písní poskytovaly všem členům souboru pěkné hudební vyžití. Žáci pracovali po celou dobu výuky soustředěně a s chutí, společně si objasňovali a prožívali obsah zpívaných písní.

Výuka hry na housle, komorní a souborové hry je hodnocena jako příkladná.

Hra na dechové nástroje dřevěné a žesťové - zobcovou flétnu, klarinet, trubku a pozoun

Učivo ve sledovaných ročnících individuální výuky odpovídalo osnovám. Provedené obsahové úpravy korespondovaly se stanovenými cíli a vycházely vstříc individuálním schopnostem žáka. Plnění požadavků osnov na výuku žáků v komorní (souborové) hře bylo zajištěno. Dostatečně byl zohledněn zájem žáka o další studium hry na dechový nástroj, úspěšně byly rozvinuty jeho předpoklady pro vykonání talentové zkoušky v konzervatoři. V bezprostřední přípravě vyučujících se ve vztahu k efektivitě výuky převážně pozitivně promítla pedagogická praxe a celková zkušenost. Jen v plánování a přípravě výuky nejmladších žáků chyběl výraznější zřetel k jejich věkovým zvláštostem.

Předměty vyučují učitelé s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Působení učitelů hry na klarinet a trubku v profesionálních orchestrech se projevilo pozitivním přínosem zejména pro odbornou stránku úrovně výuky. Menší učebny, které má škola k dispozici, v zásadě vyhovují pro individuální výuku hry na dechové nástroje, i když prostorově a akusticky nejsou optimální. Z psychohygienického hlediska je dodržování požadovaných zásad zajištěno, předpokladem je časté větrání místností. Základní vybavení nástroji a zejména starší notovou literaturou je žákům k dispozici. Částečné dovybavení, např. pro hru na klarinet, je potřebné. Ve škole i v učebnách je patrná snaha o vytvoření funkčně a esteticky příznivého a podnětného pracovního prostředí.

Hra na zobcovou flétnu byla sledována v jedné třídě, ve které je tento předmět vyučován převážně, a to od nejmladších žáků po 7. ročník základního studia. Metoda výuky spočívá na dlouhodobě ustáleném postupu přecházejícím v určitý stereotyp. Ve svém výsledku má uplatňovaný postup své kladné stránky i nedostatky. K pozitivům patří systematické procvičování stupnic a akordů v rytmických artikulacích, vedoucí zejména ve vyšších ročnících k potřebné úrovni rozvoje technických nástrojových dovedností. Žáci byli vedeni k vytváření nezbytných dechových návyků a k dodržování dechového frázování při hře písní a dalších zařazovaných hudebních materiálů. V 7. ročníku byly tyto dovednosti uplatněny ve prospěch lehkosti hry a hudebně adekvátního projevu při nácviu přednesových skladeb (žákyně hrála pouze na sopránový nástroj, osnovy předpokládají hru na altovou flétnu).

Méně se dařilo při práci s mladšími a nejmladšími žáky. Nebyly zařazovány formy a metody práce alespoň částečně korespondující s výukou v přípravné hudební výchově. Žákům působilo neúměrnou dechovou zátěž nepřírozené dělení rytmických hodnot a časté vyžadování zbytečně pomalého tempa. Daný postup měl v podstatě retardační funkci ve vztahu k rozvíjení rytmického citění, částečně i hmatové techniky. Často bylo zcela setřeno vnímání základního

metra. Ne vždy se dařilo dosáhnout lehkého a čistého nasazování tónů. Rovněž hudební obsah se vytrácel. Velmi málo bylo využíváno vzorového předvedení písní nebo částí skladbiček v jejich přirozeném průběhu a výrazu.

Výkony žáků byly průběžně hodnoceny, klady byly pochváleny, obtížné prvky a uložená látka byly v hodině procvičovány. Výraznější motivační podněty zaznamenány nebyly. Kladem bylo vedení žáka k rozpoznání chyby, společné stanovení postupu k jejímu odstranění. Komunikace se žáky probíhala bez zjevných problémů, žáci ochotně plnili veškeré pokyny učitelky. Ke hře na nástroj projevovali kladný vztah.

Hra na klarinet je ve škole od začátku školního roku 2001/2002 novým předmětem. Kvalifikovaný učitel vede žáky důsledně k měkkému nasazování a tvoření kultivovaného tónu v celém žákem užívaném nástrojovém rozsahu. Dbá na dynamické odstínění hry. Účinnou podporou je řádná dechová a nátisková funkce. Podrobnými a odborně fundovanými pokyny jsou žáci vedeni k osvojování požadovaných správných návyků. Efektivitu výuky osvědčil starší žák (vyučovaný učitelem již dříve v jiné škole), který prokázal ve vztahu k danému ročníku technicky i hudebně adekvátní úroveň rozvoje dovedností. Metoda učitele je ochuzena o jeho vzorové ukázky hry na nástroj, případně o hru duet se žákem, která jsou mj. v probírané nástrojové škole bohatě k dispozici. Do určité míry je tím nesporná kvalita výuky snižována o nezanedbatelné motivační a další hudební podněty. Hra s klavírem je zařazována.

Formou klidné a verbálně podnětné komunikace se žáky je vytvářena motivačně podnětná atmosféra výuky, vhodně je využíváno průběžných pochval. Ve škole jsou dány podmínky úspěšného rozvoje klarinetové třídy.

Hra na žest'ové nástroje má ve škole již delší tradici, i když z důvodu menšího počtu žáků spolu s problematikou dojíždění i ze vzdálenějších obcí zatím nebyl utvořen žákovský soubor se zařazením žáků na tyto nástroje. Kladem je, že starší žáci (také na klarinet) se po dohodě se školami účastní hry v dechovém orchestru v plzeňských ZUŠ. Žáci školy se úspěšně prezentují v nástrojových soutěžích, žák na pozoun byl v letošním školním roce přijat ke studiu v konzervatoři.

Výuka hry na trubku je charakterizována profesionálním přístupem učitele směřujícím k požadované kvalitě nátiskových dovedností, plného tónu ve forte i piano s oporou o řádné zapojení dechové funkce žáka. Těmito základními atributy hry jsou plněny stěžejní požadavky osnov. Rozvíjení dalších dovedností vychází z uplatnění tradičního postupu s využitím staršího notového materiálu pro trubku včetně základní přednesové literatury. Ve hře na pozoun bylo svým způsobem dosaženo maxima možného. Zásadní odlišnosti dané snížcovým principem nástroje neumožňují učiteli bez přímé nástrojové zkušenosti detailně korigovat a usměrňovat veškeré snížcové a intonační problémy, samostatně řešit nejvhodnější metodické postupy s výběrem odpovídající literatury. Mimořádně výrazná motivace žáka ke hře a k dalšímu studiu je však i výrazným úspěchem učitele.

Výrazněji převažující pozitiva opravňují k hodnocení podmínek a úrovně výuky v dechovém oddělení stupněm velmi dobrý.

Hra na elektronické klávesové nástroje

Výuka předmětu je organizována v souladu s učebními plány, závazné osnovy MŠMT dosud nevydalo. Plánování a příprava výuky se opírají nyní již o několikaleté zkušenosti a vývoj metodiky výuky hry na tyto nástroje. Je využívána kombinace elementární klavírní literatury s materiály pro keyboardy - zpracované nástrojové školy, písňové sborníky pro nemladší i starší žáky. Z tohoto hlediska směřovala příprava k náležitému rozvíjení specifických nástrojových i hudebních dovedností žáků. Nebyla zcela uspokojivě dořešena koncepce výuky

nejmladších žáků v případech nižší úrovně jejich základního rytmického cítění a manuálních schopností.

Učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku hry na akordeon se několikrát zúčastnila specializované soutěže Lhenické klávesy, která je současně i vzdělávacím seminářem pro učitele. Odborné předpoklady a podmínky pro náležitou úroveň výuky jsou dány. Menší akordeonová učebna s klávesovým nástrojem Yamaha PRS 340 svému účelu vyhovuje prostorově, z psychohygienických i estetických hledisek. Potřebné notové materiály byly žákům k dispozici.

Pozitiva výukového postupu se výrazněji projevila u převažujících žáků relativně vyšších ročníků (2. - 3. ročník). Prokázaly se dobré průběžné výsledky v rozvoji manuálních dovedností na klaviatuře i v souhře obou rukou na podkladě hry klavírních cvičení včetně stupnic a trojhlasých akordů. Nová látka byla učitelkou názorně předvedena, vysvětlena a v hodině většinou dostatečně procvičena. Důraz byl kladen na rozvoj rytmického i harmonického cítění, na hru v odpovídajících tempech. Důležité bylo vedení žáků k samostatnému rozpoznání a korekci chyby. Dobře bylo využíváno zvukových možností nástroje, např. imitace cembala pro barokní hudbu a hru s moderním rytmickým doprovodem pro písňe a zábavný žánr.

V práci s nejmladšími žáky chyběla delší průpravná fáze s využitím některých forem práce v přípravné hudební výchově pro rozvinutí základních rytmických a manuálních předpokladů hry, seznámení se s prostředím nástroje bez hry z not. Z psychohygienického hlediska kladla daná struktura individuální 45-minutové hodiny značné nároky na pozornost žáka 1. ročníku. Celkem méně efektivně byla využita práce ve skupině dvou žáků.

Průběžné hodnocení výkonu žáka bylo prováděno citlivě, při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. V interakci se žáky nevznikaly v zásadě žádné problémové momenty. Přítomnost matky mladšího žáka a vzájemná komunikace o zadaném úkolu a cvičení doma byly přínosné.

Výuka měla nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Výtvarný obor

Plošná a prostorová tvorba

Výuka ve výtvarném oboru je organizována v souladu s učebními dokumenty pro ZUŠ č. j. 15 865/2000-22 a č. j. 21 083/2001-22. Velmi dobře sestavené tematické plány jsou rozpracovány do jednotlivých projektů s názvem „Bydleníčko“ a „Naslouchání“. Průběžně jsou zařazovány další námětové okruhy (příroda, svátky, středověk a člověk) podle aktuální potřeby školy a míry talentu jednotlivých skupin žáků. Cíle, kterých mají žáci v jednotlivých ročnících dosáhnout, byly stanoveny v souladu s požadavky osnov a s ohledem na individuální schopnosti a zkušenosti s výtvarným projevem.

Prostorové podmínky se od minulé inspekce v roce 1997 nezměnily. Systematicky je zlepšováno materiálně-technické vybavení oboru. Byla zakoupena keramická pec, několik titulů odborné literatury. Pravidelně jsou odebírány odborné časopisy. Vybavení pomůckami a materiálem pro potřeby výuky je velmi dobré. Chybí zázemí pro vyučující a prostory pro úschovu a archivaci prací žáků.

Prostředí učebny, které je vyzdobeno plošnými i prostorovými pracemi žáků, je esteticky podnětné. Žákovské práce zdobí také chodby a další prostory školy. Při výuce byly vytvářeny příznivé podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Výuku ve Starém Plzenci zabezpečuje odborně i pedagogicky způsobilá vyučující. Hospitace se uskutečnila ve dvou skupinách přípravné výtvarné výchovy a ve skupině starších žáků (4. ročník). Sledovaná výuka se vyznačovala pečlivou přípravou a invencí vyučující. Byla velmi dobře promyšlena a připravena s vnímavostí k individuálním zvláštnostem žáků. Při vstupním seznámením s námětem výuky byly vhodně využity ukázky z odborných časopisů a literatury. Příkladná byla vstupní a průběžná motivace, která nenásilným způsobem ovlivnila u žáků jejich spontaneitu a výtvarné zpracování tématu. Vyučující používala takových metod a forem práce, které všestranně rozvíjí tvořivé myšlení u žáků a poskytuje jim radost z výtvarné práce.

Sledovaná výuka u všech skupin byla zaměřena na modelování - práce s keramickou hlinou. Důsledně bylo dbáno na správné zpracování a prodělávání hlíny, aby výsledný výrobek byl dobře připraven k výpalu. Námět vycházel ze zařazeného tématu středověk. Žáci přípravného ročníku vytvářeli reliéf „Radoušova hlava“. Činnost navazovala na četbu místní pověsti „O Radoušovi“, kterou již žáci zpracovávali graficky. Starší žáci vyráběli kachel se symbolem středověkého řemesla. Všechny keramické výrobky budou využity při kulturní akci města s názvem „Dobývání Radyně“.

Práce s hlinou žáky bavila a poskytla jim dostatek prostoru k uplatnění vlastního výtvarného vyjadřování. Vyučující přistupovala k žákům laskavě a vstřícně, chválila je a povzbuzovala. Citlivě vedla žáky k rozpoznání nedostatků při práci s hlinou a k jejich nápravě. V závěru hodin provedla krátké motivující hodnocení a zapsání známek do deníčků. Nezanedbatelné z výchovného hlediska bylo i systematické a důsledné vedení žáků k pořádku a úklidu pracovního místa.

Erudovaný přístup ze strany vyučující, kultivovaný oboustranný dialog i vzájemná ohleduplnost a tolerance mezi žáky vytvářely ve výuce příjemné pracovní prostředí.

Sledovaná výuka výtvarného oboru byla hodnocena jako vynikající.

Literárně-dramatický obor

Výuka v literárně-dramatickém oboru

Výuka v literárně-dramatickém oboru je organizována v souladu s učebními dokumenty pro ZUŠ. Byla sledována ve skupině přípravné dramatické výchovy a ve skupině žáků prvního a druhého ročníku studia.

Plánování učiva ve sledovaných hodinách bylo promyšlené, vycházelo ze stručně zpracovaných tematických plánů, které respektovaly požadavky osnov.

Výuku zajišťují dvě vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Obě studují pedagogickou fakultu obor I. stupeň ZŠ s rozšířeným studiem dramatické výchovy. V průběhu vedení výuky prokázaly velmi dobrou orientaci v oboru. Chybějící způsobilost neměla výrazný vliv na kvalitu výuky. Jejich bezprostřední příprava na výuku se vyznačovala pečlivou a promyšlenou přípravou jak po stránce obsahové, tak i po stránce volby didaktických a demonstračních pomůcek. Všechny skupiny jsou vedeny oběma vyučujícími, které se společně podílejí na přípravě obsahu jednotlivých lekcí a jejich organizaci. Vzájemně se dobře doplňují, se skupinou dětí jsou sžité a snaží se porozumět jejich problémům.

Literárně-dramatický obor je vyučován druhým rokem. Stávající vyučující působí na škole od září 2001. Ve škole jsou postupně vytvářeny materiálně-technické podmínky výuky. Provizorně je výuka vedena v budově blízké ZUŠ - ve vedlejší základní škole, v učebně školní družiny. K dispozici je koberec a skříňka k ukládání pomůcek.

Činnost oboru je koncipována a členěna do ucelených tematických bloků. Při tvorbě témat

vycházejí vyučující z momentálních potřeb a průzkumu žáků. Jednotlivá témata jsou naplňována prostřednictvím průpravných her, cvičení a především hrou v roli v rámci elementárních etud a improvizací.

Ve sledované výuce byl vytvářen dramatický příběh z jednotlivých, vzájemně provázaných sekvencí na závažná témata (jednání osob v různých životních situacích). V průběhu hraní v rolích byla patřičně znát aktivní účast a velmi dobrá spolupráce všech dětí a učitelek, jejich schopnost vyjádřit své myšlenky a názory. Žáci měli možnost vyzkoušet si roli někoho jiného a podívat se na problém jeho očima. Z nedostatku výukového času byla provedena jen velmi stručná závěrečná reflexe a sdělení svých dojmů a hodnotících postřehů. Aktivní účast učitelek v průběhu výuky měla motivující a inspirativní význam pro všechny zúčastněné. Prostřednictvím pestrých herních aktivit byly systematicky rozvíjeny interakční a komunikační dovednosti u žáků. Neautoritativní přístup k nim se u vyučujících projevil tolerantností, schopností dobře motivovat a spoluvytvářet prostředí důvěry, úcty a pozitivního přijímání každého žáka.

Sledovaná výuka literárně-dramatického oboru byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka v hudebním oboru měla převážně vynikající a velmi dobrou úroveň. Výtvarný obor si udržuje vynikající úroveň, zlepšilo se materiální zázemí a vybavení. Velmi dobrá úroveň učení byla sledována v nově otevřeném literárně-dramatickém oboru. V hudebním a ve výtvarném oboru dosahují žáci výrazných úspěchů v soutěžích i při talentových zkouškách na vyšší typ uměleckých či pedagogických škol. Celkově je kvalita vzdělávání ve škole hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky vzdělávání byly celkově hodnoceny při komplexní inspekci vykonané v lednu 1997 jako velmi dobré.

Současná úroveň vytvářených podmínek pro vzdělávání si zachovává ve všech oblastech promyšlený a vzájemně propojený systém. Stanovené priority sledují výchovný cíl výuky, udržení současné vzdělávací nabídky v širší regionu, ve kterém škola působí.

Promyšleným plánováním se podařilo od minulé inspekce rozšířit vzdělávací nabídku o literárně-dramatický obor, v hudebním oboru o výuku hry na violoncello a klarinet. Tato skutečnost se pozitivně promítla do kvantity i pestrosti složení komorních souborů. Podařilo se zkvalitnit podmínky pro výuku výtvarného oboru - byla zakoupena vypalovací pec, zajištěno bylo rovněž odpovídající osvětlení místnosti. V souladu s učebními plány je dbáno na dodržování počtu žáků ve skupinách v jednotlivých ročnících.

Promyšlená práce ředitele, aktivní spolupráce učitelů i činnost předmětových komisí se pozitivně promítají do podmínek a kvality vzdělávání. Jasně vymezené kompetence jednotlivých pracovníků, pravidelná analýza a hodnocení činnosti školy se projevují v nacházení společné filosofie při procesu vzdělávání. Povinnosti i práva žáků zakotvená ve Vnitřním řádu školy respektují rozvoj osobnosti dítěte. Kontrolou České školní inspekce bylo ověřeno, že při výuce ve třech vyučovaných oborech jsou dodržovány platné učební dokumenty pro základní umělecké školy.

Příkladně je propracován a funguje vnitřní i vnější informační systém. Motivujícím prvkem je

spolupráce s jinými typy škol a s uměleckými školami v regionu, což se odráží v široké škále veřejné prezentace. Samostatnou kapitolou v životě školy je organizace soutěže malých houslistů „Plzeňské housličky“. Kvalitní práce pedagogů jednotlivých oborů se promítá také v předních umístění žáků a souborů v soutěžích.

Vedení a motivování pracovníků se opírá o sdílení společného náhledu na styl výchovy a výuky. Motivující je vlastní umělecký a hlavně pedagogický příklad a entuziasmus ředitele, jeho morální zásady. Ředitel využívá a oceňuje jedinečné schopnosti učitelů, jejich nadšení a výborné nápady. Podporuje a eviduje účast učitelů na odborných vzdělávacích akcích. Vytváří příznivé podmínky pro studium mladých učitelů. Učitelé školy působí a představují se v profesionálních i amatérských souborech a orchestrech, v odborných soutěžních porotách, v krajské umělecké radě, vytvářejí vlastní metodické materiály k řešení technických problémů nástrojové hry. Učitelé vyučovaných oborů systematicky doplňují a využívají školní archiv notové i odborné literatury.

Kritéria, podle kterých je hodnocena práce učitelů, vznikla na základě sebehodnocení učitelů a otevřených diskusí v pedagogických radách. Demokraticky byla přijata a zakotvena do Vnitřního řádu školy. Plán hospitační činnosti ředitele má na jednotlivá pololetí stanovena konkrétní zaměření hospitací i okruhy kontroly. Účinný a fungující kontrolní systém využívá výsledků z kontrol a hospitací pro analýzu stávajícího stavu a pro uplatnění vzniklých závěrů v další práci. Díky velkému osobnímu nasazení ředitele (zatím není ustanoven zástupce ředitele), účinnému rozdělení kompetencí a stálé spolupráci s řediteli základních škol, ve kterých sídlí odloučená pracoviště ZUŠ, se daří zabezpečit bezproblémový chod školy. Dokumentace je řádně a funkčně vedena.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 poskytuje ucelené informace v souladu se zákonnou normou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Proces vytváření podmínek pro vzdělávání se opírá o promyšlené plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a je účinně propojen s důslednou kontrolní činností. Díky rozdělení kompetencí a mimořádnému osobnímu nasazení ředitel zvládá organizačně i kontrolou zabezpečit bezproblémový chod školy, která působí v širokém regionu jihovýchodně od Plzně.

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako příkladné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolované období: rok 2001

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Přímé náklady na vzdělání činily z celkových NIV organizace 78,19 %. Tyto prostředky přidělené ze státního rozpočtu formou dotace byly vyčerpány na 100 % a zúčtovány v řádném termínu. Z přímých nákladů činilo 78,37 % prostředky na platy, 0,07 % ostatní platby za provedenou práci, 19,47 % odvody na zdravotní a sociální pojištění, 1,56 % FKSP a 0,53 % ONIV. Účetní doklady vztahující se k přiděleným přímým finančním prostředkům mají

předepsané náležitosti.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Kontrola dokladů o jmenování ředitele školy

Ředitel ZUŠ byl jmenován na základě usnesení Městské rady ve Starém Plzenci ze dne 17. května s účinností od 1. července 2000. Jmenování navázalo na předchozí jmenovací dekret vystavený Školským úřadem Plzeň-jih čj.: Škol/2697/92 ze dne 11. září 1992.

Kontrola dokladů o odborné a pedagogické způsobilosti

Kopie dokladů o odborné a pedagogické způsobilosti zaměstnanců jsou uloženy v osobních spisech.

Zařazení zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů

Personální a mzdovou agendu škola zpracovává programem UNICOS. Při kontrole byl předložen Vnitřní platový předpis platný pro rok 2001. U zaměstnanců bylo kontrolováno správné zařazení do platových tříd a platových stupňů, nebyly zjištěny závady.

Dodržení závazných ukazatelů mzdové regulace

Závazné ukazatele mzdové regulace na rok 2001 byly dodrženy. Limit prostředků na platy a limit ostatních plateb za provedenou práci byl čerpán na 100 %. Ukazatel závazného počtu zaměstnanců byl splněn na 83,7 %.

Ve statistickém výkaze Škol (MŠMT) P 1-04 byly uvedeny údaje, které neodpovídají skutečnosti. To bylo způsobeno chybným zadáváním kódů ve mzdovém programu.

Výše příplatků za vedení

Příplatky za vedení jsou přiznány a vypláceny v souladu s platnými právními předpisy.

Způsob stanovení a vyplácení nenárokových složek platu

Škola má vypracována kritéria pro stanovení nenárokových složek platu ve Vnitřním platovém předpisu. Stanovení a vyplácení nenárokových složek platu odpovídá příslušným platovým předpisům.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Podíl ostatních neinvestičních nákladů na přímých nákladech na vzdělání poskytnutých ze státního rozpočtu činil 0,53 %. Finanční prostředky byly vyčerpány na vybavení související s výukou.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V kontrolovaném období byly finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vynaloženy účelně a hospodárně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Veřejné aktivity, spolupráce se školami a institucemi, výsledky žáků v soutěžích, přijetí absolventů k dalšímu studiu

Nedílnou součástí činnosti školy, která úzce souvisí s procesem vzdělávání, je veřejná prezentace výsledků práce žáků i učitelů. Každoročně se žáci školy představují ve Starém Plzenci i v místech odloučených pracovišť – jsou to třídní předehrávky, veřejné koncerty, výchovné koncerty pro mateřské i základní školy, koncerty absolventů, koncerty pro Kruh přátel hudby, samostatné výstavy žáků výtvarného oboru, souborné výstavy žáků okresu. Samostatnou kapitolu tvoří tradiční společné koncerty základních uměleckých škol okresu Plzeň-jih v plzeňských Masných krámech a koncerty houslových nadějí (západočeského regionu) v sále Západočeského muzea v Plzni.

Soubory (folklórní i komorní) každoročně vyjíždějí koncertovat do různých měst západočeského i jihočeského regionu. Učitelé školy organizují folklórní minifestival v nedalekém Tymákově a dětský folklórní festival ve Starém Plzenci „Jak probudit Radouše“. Nadregionální působnost má soutěž organizovaná školou pro nejmladší houslisty „Plzenecké housličky“, která vloni oslavila 10. výročí. O škole se můžeme dočíst nejen v místním a v plzeňském tisku, ale také v odborném časopise pro ZUŠ „Talent“.

Do činnosti školy se pozitivně promítá dlouhodobě funkční a bezproblémová spolupráce se zřizovatelem, městem Starý Plzenec, s městským kulturním zařízením, se základními a mateřskými školami v místech jejího působení. Škola dlouhodobě spolupracuje s Pedagogickou fakultou Plzeň a s Konzervatoří Plzeň (studenti těchto škol vykonávají v ZUŠ pedagogickou praxi), s Pedagogickým centrem Plzeň (učitelé školy jsou častými členy odborných soutěžních porot), se Západočeským muzeem Plzeň a se Západočeskou galerií v Plzni.

Žáci školy se každoročně účastní četných soutěží a jsou v nich oceňováni. Jejich výčet a přehled úspěšných žáků i souborů je podrobně uváděn ve výročních zprávách.

V následující tabulce jsou uvedeny výrazné úspěchy (oblastní, národní kola) v soutěžích za poslední tři roky:

Školní rok	Obor	Typ-název soutěže	Počet umístěných žáků - oblastní kolo (ok) / národní kolo (nk)
1998/1999	Hudební	Soutěž ZUŠ (MŠMT) - klavír	4 žáci / ok, 1 žák / nk
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) - housle	10 žáků / ok, 1 žák / nk
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) - kytara	2 žáci / ok
		Lhenické klávesy	2 žáci
		Plzenecké housličky	10 žáků
	Výtvarný	Soutěž ZUŠ (MŠMT)	Zvláštní cena / ok, 30 prací / nk
2000/2001	Hudební	Soutěž ZUŠ (MŠMT) – zobcová flétna	1 žák / ok
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) – dřevěné dechové nástroje	2 žáci / ok
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) – žesťové dechové nástroje	2 žáci / ok
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) – zpěv	4 žáci / ok
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) – folklórní soubory	1 soubor / ok
		Soutěž Konzervatoře Plzeň	2 žáci (klavír), 3 žáci (housle)
		Plzenecké housličky	9 žáků

		Prag Junior Note	2 žáci (housle)
		Karlovarský skřivánek	1 žák
	Výtvarný	Alšova země	2 ceny pro kolektivní práce, 2 ceny pro jednotlivce
2000/2001	Hudební	Soutěž ZUŠ (MŠMT) – komorní hra - dechy	3 soubory / ok
		Soutěž ZUŠ (MŠMT) – komorní hra - smyčce	2 soubory / ok, 1 soubor / nk
		Soutěž Konzervatoře Plzeň	1 žák (klavír), 1 žák (pozoun)
		Plzenecké housličky	8 žáků
		Karlovarský skřivánek	1 žák
		Hradecké guitarrendo – komorní hra s kytarou	1 soubor

Pravidelně úspěšní jsou žáci školy také při přijímání na vyšší typ uměleckých a pedagogických škol – v posledních třech letech byli ke studiu v konzervatoři přijati čtyři houslisté, jeden klavírista a jeden flétnista, na pedagogickou fakultu do Českých Budějovic jeden houslista, dva žáci výtvarného oboru byli přijati na střední uměleckoprůmyslové školy.

Úspěšná prezentace práce školy je nedílnou součástí procesu vzdělávání, přispívá k formování osobností žáků. Vzhledem k dosažovaným mimořádným výsledkům se škola řadí mezi vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Plzeň-jih o změně zařazení do sítě škol č.j. 719/2000, vydané dne 22. 5. 2000
- Povinná dokumentace dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vnitřní řád školy (vnitřní směrnice organizace) s platností od 20. listopadu 2000
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001, 1999/2000, 1998/1999
- Plán práce na školní rok 2001/2002 – I. pololetí, II. pololetí, Plán hospitační činnosti
- Inspekční zpráva č. j. K-04-03/96/97/399 ze 6. února 1997
- Zřizovací listina č.j. St/2149/01 ze dne 20. června 2001
- Výkaz Škol V24-01 o Základní umělecké škole ze dne 15. 10. 2001
- Vnitřní směrnice, Vnitřní platový předpis, Oběh dokladů
- Výkaz zisku a ztráty OÚPO 4-02 k 31. 12. 2001, Příloha OÚPO 5-02 k 31. 12. 2001
- Hlavní účetní kniha z 28. 1. 2002
- Jmenovací dekrety ředitele ZUŠ
- Osobní spisy zaměstnanců: pracovní smlouvy a platové výměry, osobní dotazníky, doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, vstupní lékařské prohlídky, oznámení o změně zaměstnavatele, mzdové listy 2001
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 ze dne 10. 1. 2002

ZÁVĚR

Ve škole jsou vytvářeny příznivé podmínky pro její rozvoj – od poslední inspekce se podařilo rozšířit vzdělávací nabídku v hudebním oboru o hru na violoncello a klarinet, nově byl otevřen literárně-dramatický obor. Zkvalitnilo se vybavení výtvarného oboru. Stále se daří zajistit výuku i v odloučených pracovištích školy, která umožňují vzdělávání dětem z rozlehlého regionu jihovýchodně od Plzně.

Promyšlená práce ředitele, aktivní spolupráce učitelů i činnost předmětových komisí se pozitivně promítají do podmínek a kvality vzdělávání. Pravidelná analýza a hodnocení činnosti školy se projevují v nacházení společné filosofie při procesu výchovy a vzdělávání.

Učitelé vytvářejí žákům pomocí prosazované zásady „učení bez násilí“ prostor pro jejich vlastní poznávání a objevování.

V hudebním a ve výtvarném oboru dosahují žáci výrazných úspěchů v soutěžích i při talentových zkouškách na vyšší typ uměleckých či pedagogických škol.

Samostatnou kapitolou v životě školy je organizace soutěže malých houslistů „Plzeňské housličky“ s desetiletou tradicí. Učitelé školy organizují také dva folklórní festivaly.

Kvalita vzdělávání a veřejné prezentace ve sledovaných oborech i vytvářené podmínky pro vzdělávání mají celkově vynikající úroveň.

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v roce 2001 čerpány účelně a efektivně.

Doporučení ČŠI:

Na základě současného počtu tříd ve škole, složité organizace výuky vzhledem k rozlehlosti regionu, ve kterém se nacházejí odloučená pracoviště, zvážit ustanovení zástupce ředitele školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko ČŠI Plzeň

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marie Kučerová	Marie Kučerová v. r.
Členové týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	Jindřich Bešťák v. r.
	Mgr. Lenka Rusnoková	Lenka Rusnoková v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Martina Šimlová Ing. Jana Vlčková	

V Plzni dne 22. března 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. března 2002

Razítko Základní umělecká škola Starý Plzenec

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Miloslav Esterle

Miloslav Esterle v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, Škroupova 18, 306 13 Plzeň	11. dubna 2002	044 76/02-4019
Zřizovatel: Město Starý Plzenec, Masarykovo náměstí 121, 332 02 Starý Plzenec	11. dubna 2002	044 75/02-4019

Připomínky ředitele základní umělecké školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány